

VIDES DIZAINERA ASISTENTA PROFESIJAS STANDARTS

1. Profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
Vides dizainera asistents	Trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis (3.PKL.) (atbilst ceturtajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (4. LKI))
2. Profesionālās kvalifikācijas prasības	
Profesijas specializācijas: Interjera dizainera asistents. Ārtelpu dizainera asistents. Saistītās profesijas, kvalifikācijas līmenis: Nav.	
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu kopsavilkums	
<p>Vides dizainera asistents izpilda daļu no vides dizainera pienākumiem: veic auditorijas (lietotāja) vajadzību, analogu un materiālu, vides dizaina risinājumu, resursu izpēti; izgatavo maketus, sagatavo tehnisko projektu, piedalās dizaina projekta īstenošanā – funkcionālas, estētiskas un ilgtspējīgas vides radīšanā – un rezultātu prezentēšanā. Vides dizainera asistents var patstāvīgi veikt savu saimniecisko darbību ar profesionālo darbību saistītās jomās.</p> <p>Vides dizainera asistenta pienākumi un uzdevumi:</p> <p>3.1. Vides dizaina uzdevuma apzināšana:</p> <ul style="list-style-type: none">– iepazīties ar vides dizaina darba uzdevumu;– piedalīties objekta lietotāja vēlmju un vajadzību izzināšanā;– dokumentēt apzināto informāciju uzdevuma īstenošanai vides dizainā;– izstrādāt plānoto vides dizaina projekta īstenošanas laika grafiku. <p>3.2. Arhitektūras projekta, būvniecības objekta un situācijas izpētīšana:</p> <ul style="list-style-type: none">– noskaidrot objekta statusu un saistošo normatīvo aktu prasības;– veikt objekta vietas un apkārtējās vides konteksta izpēti;– vizuāli novērtēt objekta kultūrvēsturisko vērtību un tehnisko stāvokli;– piedalīties objektā izmantoto būvniecības un apdares materiālu un tehniku izpētē;– izpētīt inženiertehnisko tīklu un iekārtu situāciju;– sagatavot objekta un situācijas izpētes aprakstu. <p>3.3. Vides dizaina objekta skiču projekta izstrāde:</p> <ul style="list-style-type: none">– sistematizēt izpētes procesā iegūto informāciju vides dizaina skiču projekta izstrādei;– piedalīties objekta vides dizaina konceptuālās idejas izstrādē;– sagatavot vides dizaina objekta vizuālā tēla metu variantus;– sagatavot sākotnējo vides dizaina projekta izstrādes izmaksu tāmi;– saskaņot vides dizaina projekta konceptuālo ideju. <p>3.4. Vides dizaina projekta izstrāde:</p>	

- piedalīties vides dizaina tehniskā projekta izstrādē;
- izpētīt vides dizaina objekta realizācijai nepieciešamo materiālu, aprīkojuma, iekārtu un dekoratīvo elementu piedāvājumu;
- izstrādāt vides dizaina objekta funkcionālo risinājumu;
- izstrādāt vides dizaina tehniskā projekta rasējumus;
- veidot vides dizaina tehniskā projekta skaidrojošo aprakstu;
- sagatavot vides dizaina tehniskā projekta materiālu, iekārtu un aprīkojuma specifikāciju un izmaksu aprēķinu;
- noformēt vides dizaina projektu;
- saskaņot vides dizaina projektu.

3.5. Vides dizaina projekta īstenošana un autoruzraudzība:

- piedalīties vides dizaina projekta īstenošanas procesā;
- konsultēt iesaistītos speciālistus par vides dizaina projekta īstenošanu;
- uzraudzīt vides dizaina objekta realizāciju;
- informēt vides dizaina projekta vadītāju par atkāpēm objekta realizēšanas gaitā;
- veikt vides dizaina projektā nepieciešamās izmaiņas objekta realizēšanas laikā;
- piedalīties realizētā vides dizaina objekta nodošanā ekspluatācijā;
- ievērot intelektuālā īpašuma tiesības – autortiesības un rūpnieciskā īpašuma tiesības.

3.6. Profesionālās darbības pamatprincipu, darba aizsardzības prasības un ilgtspējīgas attīstības principu īstenošana:

- veikt uzņēmējdarbību dizaina nozarē;
- ievērot darba tiesisko attiecību normas;
- ievērot darba aizsardzības prasības un ilgtspējīgas attīstības principus, tostarp vides aizsardzības prasības;
- sadarboties ar pasūtītājiem un kolēģiem, ievērojot vispārējās un profesionālās ētikas principus;
- sazināties valodā un vismaz vienā svešvalodā;
- pielietot matemātikas un dabas zinību pamatprincipus profesionālajā darbībā;
- lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas;
- pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.

**4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.1.	Iepazīties ar vides dizaina darba uzdevumu.	Iepazīties ar vides dizaina darba uzdevumu, atbilstoši pasūtītāja iecerei. Analizēt vides dizaina darba uzdevumam nepieciešamo informāciju.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Informācijas iegūšanas avoti. Informācijas analīzes principi.	Spēja analizēt darba uzdevuma veikšanai nepieciešamo informāciju.	4. LKI
4.2.	Piedalīties objekta lietotāja vēlmju un vajadzību izzināšanā.	Noskaidrot objekta lietotāju vēlmes un vajadzības. Strādāt ar vizuāliem paraugiem. Noskaidrot paredzēto vides dizaina projekta un tā realizācijas budžetu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Psiholoģijas pamati. Komunikācijas prasmes. <u>Lietošanas līmenī:</u> Kultūras vēsture. Klientu anketēšanas pamatprincipi. Jautājumu uzdošanas tehnikas. Intervijas veidošanas pamatprincipi. Socialās uzvedības novērošanas metode. Vēsturiskie stili. Dizaina vēsture.	Spēja izzināt objekta lietotāja vēlmes un vajadzības, izmantojot informācijas ieguves metodes.	4. LKI
4.3.	Dokumentēt apzināto informāciju uzdevuma īstenošanai vides dizainā.	Apkopot iegūto vizuālo un tekstuālo informāciju. Apstrādāt iegūto vizuālo un tekstuālo informāciju.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Datorprogrammu, aplikāciju un viedierīču darbības principi. Informācijas apstrādes paņēmieni. Datu vizualizācijas metodes. Grafiskās noformēšanas pamatprincipi.	Spēja dokumentēt informāciju vides dizaina projekta uzdevuma īstenošanai.	4. LKI
4.4.	Izstrādāt plānoto vides dizaina projekta īstenošanas laika grafiku.	Aprēķināt vides dizaina īstenošanai nepieciešamo laiku. Sadalīt projektēšanu un projekta īstenošanu secīgās norises stadijās. Izstrādāt veicamā darba laika grafiku atbilstoši pasūtītāja prasībām un resursu piegādes iespējām.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Projekta rīcības plāna struktūra. <u>Lietošanas līmenī:</u> Laika grafika izstrādes principi. Projekta procesa sistematizācijas metodes.	Spēja izstrādāt plānoto vides dizaina projekta īstenošanas laika grafiku, ievērojot pasūtītāja vēlmes un vajadzības.	4. LKI

4.5.	Noskaidrot objekta statusu un saistošo normatīvo aktu prasības.	Noskaidrot objekta statusu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Normatīvie akti būvniecības un teritorijas attīstības plānošanas jomā, pašvaldību saistošie noteikumi un attīstības plānošanas dokumenti. <u>Lietošanas līmenī:</u> Ēku un būvju klasifikācijas principi. Objektu kultūrvēsturiskais statuss, tā nozīme un prasības darbam tajā.	Spēja noskaidrot objekta statusu un saistošo normatīvo aktu prasības, izmantojot atbilstošas informācijas ieguves metodes.	4. LKI
		Atlasīt vides dizaina projekta īstenošanai nepieciešamos datus un informāciju, izmantojot informācijas ieguves avotus.			
4.6.	Veikt objekta vietas un apkārtējās vides konteksta izpēti.	Veikt objekta vietas un apkārtējās vides fotogrāfisko, parametrisko un novietojuma dokumentēšanu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Mērinstrumentu veidi, to darbības principi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Objekta un vides konteksta izpētes metodes. Fotografēšanas pamati. Vidi raksturojošu attēlu iegūšanas metodes. Rasējumu lasīšanas principi. Mērījumu veikšanas metodes un paņēmieni. Mērījumu pierakstīšanas metodes.	Spēja veikt objekta vietas izpēti, dokumentējot izpētes materiālus.	4. LKI
		Lasīt ar objektu un tā vietu saistīto dokumentāciju (inventarizācijas lietu, vides labiekārtojuma plānu, attīstības plānošanas dokumentus u.c.).			
		Lietot mērinstrumentus atbilstoši darba uzdevumam.			
4.7.	Vizuāli novērtēt objekta kultūrvēsturisko vērtību un tehnisko stāvokli.	Novērtēt objekta kultūrvēsturisko vērtību un tā aizsardzības statusu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Normatīvo aktu prasības kultūras pieminekļu aizsardzības jomā. Būvobjektu konstruktīvie risinājumi. Objekta apdares tehnoloģiskie risinājumi. Vēsturiskās substances noteikšanas metodes. <u>Lietošanas līmenī:</u> Objekta kultūrvēsturiskā izpētes principi. Objekta vizuālās novērtēšanas metodes un pamatprincipi. Projekta mērķa atbilstība vēsturiskajam kontekstam.	Spēja veikt objekta apskati, novērtējot tā kultūrvēsturisko vērtību un tehnisko stāvokli.	4. LKI
		Veikt objekta konstrukciju vizuālo apskati.			
		Novērtēt objekta apdares un aprīkojuma stāvokli un nolietojumu.			
		Izvērtēt objekta izpētē iegūto informāciju atbilstoši objekta vēsturiskajai situācijai un projekta mērķim.			
		Sadarboties ar kultūrvēsturiskās izpētes ekspertiem un būvspeciālistiem.			

4.8.	Piedalīties objektā izmantoto būvniecības un apdares materiālu un tehniku izpētē.	Analizēt objektā izmantotos būvniecības un apdares materiālus un tehnikas.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Būvniecības materiālu veidi, to pielietojuma tehnikas. Vēsturiskie un mūsdienu apdares materiālu veidi. Vēsturiskie un mūsdienu apdares tehniku veidi. Apdares un dekoratīvo krāsu materiāli. Krāsošanas tehnikas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Vizuālie un aprakstošie informācijas dokumentēšanas paņēmieni. Dekoratīvo zīmējumu uzmērīšanas paņēmieni. Dekoratīvo zīmējumu kopēšanas principi. Krāsoņu paraugu noteikšanas metodes. Dekoratīvo detaļu un krāsu toņu paraugu izgatavošana. Spektrometru veidi, to darbības principi.	Spēja piedalīties objektā izmantoto būvniecības un apdares materiālu un tehniku izpētē, nepieciešamības gadījumā nosakot kultūrvēsturiskās vērtības.	4. LKI
		Noteikt kultūrvēsturiskās vērtības, saglabājamo un restaurējamo apdari un detaļas savas kompetences ietvaros.			
4.9.	Izpētīt inženiertehnisko tīklu un iekārtu situāciju.	Apzināt inženiertehnisko tīklu izbūvi objektā.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Inženiertehnisko tīklu veidi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Inženiertehnisko plānu, topogrāfisko un apakšzemes komunikāciju apzīmējumi. Tehnisko iekārtu un aprīkojumu veidi, darbības principi.	Spēja izpētīt inženiertehnisko tīklu un iekārtu situāciju objektā un tā apkārtņē.	4. LKI
		Noskaidrot inženiertehniskos nosacījumus objektā.			
		Lasīt inženiertehnisko tīklu, topogrāfisko un apakšzemes tīklu plānus.			
		Nepieciešamības gadījumā piesaistīt inženiertehniskos speciālistus.			
4.10.	Sagatavot objekta un situācijas izpētes aprakstu.	Aprakstīt objekta kultūrvēsturisko, novietojuma un pielietojuma situāciju.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Vides dizaina projekta skaidrojošā apraksta izstrādes prasības. <u>Lietošanas līmenī:</u> Informācijas dokumentēšanas paņēmieni:	Spēja sagatavot objekta un situācijas izpētes aprakstu un noformēt to.	4. LKI
		Aprakstīt saglabājamo un restaurējamo būvkonstrukciju stāvokli, apdari, materiālus, objektus, iekārtas un aprīkojumus, ņemot vērā izpētes rezultātus			

		un ekspertu slēdzienus.	<ul style="list-style-type: none"> – fotogrāfija, – skicēšana/metu izstrāde, – apraksts. Profesionālās terminoloģijas lietošana.		
		Sagatavot aprakstam vizuālo informāciju ar paskaidrojumiem.			
		Noformēt aprakstu digitālā un izdrukas materiālā.			
4.11.	Sistematizēt izpētes procesā iegūto informāciju vides dizaina skiču projekta izstrādei.	Atlasīt dizaina skiču projekta izstrādei nepieciešamo materiālu kopumu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Publiskā telpa un tās organizēšanas principi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Vides dizaina pamati. Stilu analīze. Vides dizaina projektu veidošanas principi. Krāsu mācība. Formveides pamati. Informācijas sistematizēšanas metodes. Grafiskās attēlošanas metodes. Radošās domāšanas un rakstīšanas metodes.	Spēja saturiski un grafiski sistematizēt un apkopot objekta izpētes procesā iegūto informāciju.	4. LKI
		Grafiski vizualizēt iegūto informāciju.			
		Sagatavot vides dizaina projekta realizēšanai nepieciešamo dokumentu kopumu.			
4.12.	Piedalīties objekta vides dizaina konceptuālās idejas izstrādē.	Sistematizēt idejiskās un mākslinieciskās ieceres.	Krāsu mācība. Formveides pamati. Informācijas sistematizēšanas metodes. Grafiskās attēlošanas metodes. Radošās domāšanas un rakstīšanas metodes.	Spēja radoši piedalīties objekta dizaina konceptuālās idejas izstrādē.	4. LKI
		Radoši izstrādāt vides dizaina projekta konceptuālo ideju variantus.			
4.13.	Sagatavot vides dizaina objekta vizuālā tēla metu variantus.	Veidot metus (skicēt) topošā vides dizaina objekta iespējamām detaļām, parādot proporcijas, formu un raksturīgos elementus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Dizaina objektu un to elementu skicēšana vai meta izstrāde. Tehnisko skiču izstrādes tehnikas. Māksliniecisko skiču izstrāde zīmējot, gleznojot, veidojot un maketējot. Telpiskā modelēšana ar roku: <ul style="list-style-type: none"> – veidošana; – maketēšana. Attēlošana ar roku plaknē: <ul style="list-style-type: none"> – zīmēšana; – gleznošana; – krāsu pielietojums 2D attēlojumā; – konstruktīvais zīmējums. Telpiskās maketēšanas tehnikas un materiāli. Kompozīcija telpā un plaknē.	Spēja sagatavot vides dizaina objekta vizuālā tēla metu variantus, modelējot objekta detaļas vai objektu kopumā.	4. LKI
		Veidot maketus atsevišķiem elementiem un vides dizaina objektam kopumā.			

4.14.	Sagatavot sākotnējo vides dizaina projekta izstrādes izmaksu tāmi.	Aprēķināt vides dizaina projekta izstrādes izmaksas, atbilstoši izstrādātajam veicamā darba laika grafikam.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Vides dizaina projekta izmaksu veidošanās principi.	Spēja sagatavot sākotnējo vides dizaina projekta izstrādes izmaksu tāmi.	4. LKI
		Dokumentēt aprēķinātās izmaksas atbilstoši vides dizaina projekta procesa secībai.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Vides dizaina projekta izmaksu tāmju veidošanās principi.		
4.15.	Saskaņot vides dizaina konceptuālo ideju.	Izvēlēties atbilstošāko prezentācijas veidu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Vides dizaina projekta dokumentācijas noformēšanas kārtība. Vides dizaina projekta estētiski tehniskā noformēšana. Prezentāciju veidošanas metodes. Universālā dizaina domāšana.	Spēja saskaņot vides dizaina projekta konceptuālo ideju, prezentējot izpētes rezultātus un skiču variantus.	4. LKI
		Prezentēt pasūtītājam objekta izpētes rezultātus un skiču variantus.			
		Precizēt vides dizaina projekta koncepcijā vēlamās izmaiņas.			
		Veikt galīgo vides dizaina projekta konceptuālās idejas saskaņojumu ar pasūtītāju.			
4.16.	Piedalīties vides dizaina tehniskā projekta izstrādē.	Izstrādāt vides dizaina tehniskā projekta grafisko vizualizāciju.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Kompozīcija. Dizaina estētiskie kritēriji. <u>Lietošanas līmenī:</u> Krāsu un gaismas teorija. Krāsu psiholoģija. Vides telpiskā kompozīcija. Perspektīvas teorija. Grafiskās vizualizācijas veidi. Profesionālās grafiskās datorprogrammas. Vides pieejamības standarti.	Spēja piedalīties un izstrādāt vides dizaina tehnisko projektu.	4. LKI
		Izveidot estētisku objekta tēlu, ievērojot stila, krāsas un funkcionalitātes harmoniju.			
		Izvēlēties realizējamās konstrukcijas, tehnoloģijas un pieejamos materiālus, ievērojot projekta tēla estētiskos risinājumus.			
4.17.	Izpētīt vides dizaina objekta realizācijai nepieciešamo materiālu, aprīkojuma un iekārtu piedāvājumu.	Analizēt dizaina materiālu, aprīkojuma un iekārtu elementu tirgus piedāvājumu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Būvniecības materiālu veidi, to pielietojums. Apdares materiālu un būvmateriālu tehniskās īpašības.	Spēja izpētīt vides dizaina objekta izstrādei nepieciešamo materiālu, aprīkojuma un iekārtu piedāvājumu.	4. LKI
		Pieprasīt precizējošu informāciju no materiālu ražotājiem un piegādātājiem.			

		Izvēlēties vides dizaina projektam tehniski un vizuāli atbilstošus materiālus, aprīkojumu un iekārtas.	Sadzīves iekārtu tehniskās īpašības. <u>Lietošanas līmenī:</u> Tirgus piedāvājuma analizēšanas metodes. Materiālu īpašības. Materiālu izvēle atbilstoši dizaina objekta funkcionalitātei.		
4.18.	Izstrādāt vides dizaina objekta funkcionālo risinājumus.	Analizēt lietotāja funkcionālās vajadzības. Grafiski attēlot objekta funkcionālo risinājumu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Lietotāja funkcionālo vajadzību analīze. Vides funkcionālās un ergonomiskās analīzes metodes. Grafiskās projektēšanas veidi. Grafiskā projektēšana. Vides dizaina objekta funkcionalitātes kritēriji. Universālā dizaina (<i>design for all</i>) principi.	Spēja izstrādāt objekta funkcionālo risinājumu.	4. LKI
4.19.	Izstrādāt vides dizaina tehniskā projekta rasējumus.	Izstrādāt vides dizaina tehniskā projekta rasējumus atbilstoši projekta sastāvam. Attēlot rasējumā objekta elementus un detaļas. Izmantot rasējumā arhitektūras, būvkonstrukciju, inženiertīklu rasējumus un inventarizācijas lietu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Inventarizācijas lietas struktūra. Arhitektūras pamati. Būvkonstrukciju pamati. Ēku tipi. Būvakustikas pamati. <u>Lietošanas līmenī:</u> Tehniskās grafikas prasības. Rasējumu noformēšanas principi. Ergonomikas un vides pieejamības standartu ievērošana.	Spēja izstrādāt vides dizaina objekta rasējumu, izmantojot nepieciešamo tehnisko informāciju.	4. LKI
4.20.	Veidot vides dizaina tehniskā projekta skaidrojošo aprakstu.	Apkopot izpētes rezultātā iegūto informāciju par vides dizaina objektu kopumā. Izmantot vides dizaina koncepciju skaidrojošā apraksta izveidei. Aprakstīt vides dizaina projekta tehniskos risinājumus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Vides dizaina vēsturiskā attīstība un stilistika. Urbānās un lauku ainavas attīstība ilgtspējas kontekstā. Urbānās vides ekoloģiskā un estētiskā mijiedarbība. Vides dizaina tehniskā projekta izstrādes principi.	Spēja veidot vides dizaina tehniskā projekta skaidrojošo aprakstu.	4. LKI

			<p><u>Lietošanas līmenī:</u> Informācijas dokumentēšanas paņēmieni. Dizaina nozares profesionālā terminoloģija. Radošā domāšana. Tehniskā projekta skaidrojošā apraksta struktūra.</p>		
4.21.	Sagatavot vides dizaina tehniskā projekta materiālu, iekārtu un aprīkojuma specifikāciju un izmaksu aprēķinu.	<p>Aprēķināt nepieciešamo vides dizaina projekta materiālu, iekārtu un aprīkojuma daudzumu.</p> <p>Aprēķināt vides dizaina projekta materiālu, iekārtu un aprīkojuma izmaksas.</p> <p>Piedalīties vides dizaina projekta materiālu, iekārtu un aprīkojuma specifikācijas izstrādē.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Materiālu, iekārtu un aprīkojuma daudzuma aprēķināšanas metodes. Vides dizaina- tehnisko iekārtu un aprīkojuma veidi, to pielietojums.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Vides dizaina projekta specifikācijas izstrādes principi. Inovātievi materiāli un tehnoloģijas.</p>	Spēja sagatavot vides dizaina projekta materiālu, iekārtu un aprīkojuma specifikāciju un izmaksu aprēķinu.	4. LKI
4.22.	Noformēt vides dizaina projektu.	<p>Noformēt rasējuma lapas atbilstoši standartam.</p> <p>Sakārtot. projekta dokumentāciju atbilstoši projekta sastāvam.</p> <p>Noformēt projektu sējumu atbilstoši vides dizaina projekta noformēšanas prasībām.</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u> Projekta sastāvs. Rasējumu lapu locīšanas tehnikas. Tehniskās grafikas prasības. Rasējumu noformēšanas principi. Projekta sējuma noformēšanas pamatprincipi.</p>	Spēja noformēt vides dizaina projektu, atbilstoši tā sastāvam un tehniskās grafikas prasībām, izveidojot projekta sējumu.	4. LKI
4.23.	Saskaņot vides dizaina projektu.	<p>Saskaņot vides dizaina projekta risinājumus ar atbildīgajām personām objekta apsaimniekotājiem un institūcijām.</p> <p>Saskaņot galīgo vides dizaina projektu ar pasūtītāju.</p> <p>Veikt korekcijas vides dizaina tehniskajā projektā atbilstoši pasūtītāja vēlmēm.</p> <p>Apkopot veiktos precizējumus vides dizaina projekta pielikumā.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Normatīvajos aktos noteiktā būvniecības procesa kārtība un projektu saskaņošanas kārtība pašvaldībā. Projekta pielikuma noformēšanas pamatprincipi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Tehniskie apzīmējumi inženiertehniskajos rasējumos.</p>	Spēja saskaņot vides dizaina projektu, nepieciešamības gadījumā veicot precizējumus un noformējot tos.	4. LKI

4.24.	Piedalīties vides dizaina projekta īstenošanas procesā.	Izveidot dokumentācijas komplektus materiālu, aprīkojuma un iekārtu ražotājiem un piegādātājiem piedāvājuma sagatavošanai.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Informācijas analizēšanas un sintezēšanas pamatprincipi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Materiālu, aprīkojuma un iekārtu piegādes plānošanas principi. Cenu aptaujas veidi, to pielietošanas metodes. Pieprasījuma nosacījumu sagatavošanas pamatprincipi.	Spēja piedalīties vides dizaina projekta īstenošanas procesā, sadarbojoties un konsultējot tā realizācijā iesaistītos speciālistus.	4. LKI
		Sadarboties ar materiālu, aprīkojuma un iekārtu ražotājiem un piegādātājiem cenu aptaujas ietvaros.			
		Apkopot informāciju par materiālu, aprīkojumu un iekārtu izmaksām un piegādes termiņiem.			
		Izstrādāt materiālu, aprīkojumu un iekārtu piegādes laika grafiku un nosacījumus.			
4.25.	Konsultēt iesaistītos speciālistus par vides dizaina projekta īstenošanu.	Skaidrot vides dizaina projekta īstenošanas secību un metodiku.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Instruēšanas veidi un metodes. <u>Lietošanas līmenī:</u> Problēmu risināšanas metodes. Komunikācijas tehnikas. Konsultāciju sarunu vadīšanas principi. Konsultēšanas pamatprincipi. Sarunu vadīšanas struktūra un pamatprincipi.		
		Informēt vides dizaina objekta realizēšanā iesaistītās, atbildīgās personas par projekta prasībām.			
		Sniegt konsultācijas vides dizaina projekta īstenošanas ietvaros.			
4.26.	Uzraudzīt vides dizaina objekta realizāciju.	Uzraudzīt vides dizaina projekta risinājumu ievērošanu tā realizācijas laikā.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Projekta realizēšanas uzraudzības kārtība un pamatprincipi. Laika menedžments. Materiālu un darbu izpildes kvalitātes kritēriji. Vizuālās novērtēšanas metodes.	Spēja uzraudzīt vides dizaina projekta realizāciju, nepieļaujot projekta risinājumu patvaļīgu interpretēšanu.	4. LKI
		Kontrolēt vides dizaina projekta termiņu ievērošanu.			
		Novērtēt materiālu un to pielietošanas atbilstību projekta risinājumiem.			
		Vizuāli novērtēt darbu izpildes kvalitāti.			
4.27.	Informēt vides dizaina projekta vadītāju par atkāpēm objekta	Dokumentēt neatbilstības vides dizaina projekta izpildē aprakstoši, grafiski un digitāli.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Ziņojumu veidi, to metodes. Fotofiksācijas un video fiksācijas	Spēja fiksēt un dokumentēt atkāpes vides dizaina projekta izpildē un informēt par tām projekta vadītāju.	4. LKI

	realizēšanas gaitā.	Ziņot projekta vadītājam par fiksētajām neatbilstībām vides dizaina objekta realizācijā.	paņēmieni. Neatbilstību rašanās cēloņi. Neatbilstību novēršanas paņēmieni.				
		Novērst neatbilstības objektā, ievērojot vides dizaina projekta vadītāja norādījumus.					
4.28.	Veikt vides dizaina projektā nepieciešamās izmaiņas objekta realizēšanas laikā.	Veikt iepriekš neparedzētu izmaiņu un papildus risinājumu iestrādi vides dizaina projektā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Materiālu, aprīkojuma un iekārtu tehnisko parametru salīdzināšanas kritēriji. Materiālu, aprīkojuma un iekārtu tehniskie parametri. <u>Lietošanas līmenī:</u> Analogu meklēšanas avoti un vietas.	Spēja izstrādāt projekta realizēšanas procesā iepriekš neparedzētus un/vai papildus risinājumus dizaina projektam.	4. LKI		
		Nepieciešamību gadījumā izvēlēties materiālu, aprīkojuma un iekārtu analogus.					
4.29.	Piedalīties realizētā vides dizaina objekta nodošanā ekspluatācijā.	Sniegt vērtējumu projekta vadītājam par objekta atbilstību vides dizaina projekta iecerei un risinājumiem savas kompetences ietvaros.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Projekta nodošanas dokumentācijas noformēšanas prasības. Dokumentu pārvaldība. Materiālu, aprīkojuma un iekārtu garantijas, lietošanas un kopšanas instrukciju prasības. Efektīvi uzstāšanās paņēmieni. Prezentācijas plānošanas un strukturēšanas metodes.	Spēja piedalīties realizētā vides dizaina objekta nodošanā ekspluatācijā.	4. LKI		
		Prezentēt pasūtītājam vides dizaina objekta realizēšanas gaitu, pamatojot pielietotos risinājumus.					
		Sagatavot kopsavilkumu par vides dizaina projekta īstenošanas gaitu.					
4.30.	Ievērot intelektuālā īpašuma tiesības – autortiesības un rūpnieciskā īpašuma tiesības.	Nodrošināt savu darbu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Īpašuma tiesību veidi. Intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzība dizaina kontekstā. Rūpnieciskā īpašuma tiesību reģistrēšanas kārtība.	Spēja ievērot intelektuālā īpašuma tiesības, veicot profesionālos darba uzdevumus.	4. LKI		
		Noskaidrot autortiesību un rūpnieciskā īpašuma tiesību piederību.					
		Norādīt projektos atsauces uz citu autoru intelektuālā īpašuma tiesībām.					

**5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
VISPĀRĒJĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
5.1.	Veikt uzņēmējdarbību dizaina nozarē.	<p>Stratēģiski izstrādāt dizaina uzņēmējdarbības modeli.</p> <p>Veidot dizaina uzņēmuma zīmola identitāti.</p> <p>Iekļauties pasūtītāja vai darba devēja uzņēmējdarbībā atbilstoši uzņēmuma vērtībām.</p> <p>Plānot dizaina uzņēmuma saimniecisko darbību.</p> <p>Plānot dizaina uzņēmuma finanšu plūsmu.</p> <p>Kārtot uzņēmuma dizaina projekta dokumentāciju un uzņēmuma grāmatvedību.</p> <p>Atrast finansējuma piesaistes iespējas, izmantojot konkursu, iepirkumu, projektu sludinājumus.</p> <p>Nodibināt dizaina nozares specifikai atbilstošas līgumattiecības.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Ekonomikas pamati. Projektu vadības pamati. Zīmolveidība. Tirgvedība. Finansējuma piesaistes veidi un avoti.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Dizaina uzņēmējdarbības pamati. Grāmatvedības pamati. Dokumentu pārvaldības pamatprincipi dizaina uzņēmējdarbības modelī. Projektu vadības pamati dizaina nozarē. Dizaina nozares līguma veidi, to saturs. Pārdošanas un mārketinga principi.</p>	Spēja veikt uzņēmējdarbību dizaina nozarē.	4. LKI
5.2.	Ievērot darba tiesisko attiecību normas.	<p>Piemērot Darba likumu un citus normatīvos aktus, kas regulē darba tiesiskās attiecības.</p> <p>Ievērot darba devēja un darbinieka pienākumus un tiesības.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u> Latvijas Republikas Satversmē ietvertās normas tiesiskas un pilsoniskas sabiedrības kontekstā.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u> Darba tiesības. Līgumu veidi.</p>	Spēja ievērot darba tiesisko attiecību normas.	4. LKI

		Ievērot uzņēmuma darba kārtības noteikumus un iekšējos normatīvos aktus.	Darba tiesību pamatjautājumi. Pilsoniskās sabiedrības būtība.		
		Pielāgot sadarbības līgumu saturu, atbilstoši konkrētajai situācijai.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Darba līguma un koplīguma sastāvs. Darba kārtības noteikumi un iekšējie normatīvie akti.		
		Apzināties savu atbildību pilsoniskas sabiedrības kontekstā.			
5.3.	Ievērot darba aizsardzības prasības un ilgtspējīgas attīstības prasības.	Pielietot darba aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principus, tostarp vides aizsardzības likumdošanas prasības.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Darba aizsardzības, elektrodrošības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības normatīvie akti. Ilgspējīgas attīstības vides politikas pamatnostādnes. Vides aizsardzības normatīvie akti. Aizsardzības pasākumi darba vides gaisa temperatūras, trokšņa, vibrāciju un putekļu līmeņa kaitīgās ietekmes uz veselību mazināšanā. Eko dizaina pamatprincipi. Vides aizsardzības normatīvie akti.	Spēja ievērot darba un vides aizsardzības prasības, izstrādājot dizaina projektus.	4. LKI
		Izstrādāt dizaina projektu atbilstoši ilgtspējīgas attīstības principiem.			
		Organizēt savu darba vietu atbilstoši darba aizsardzības prasībām un ietekmei uz veselību.			
		Pielietot drošus un ergonomiskus darba paņēmienus, veicot profesionālos darba uzdevumus.			
		Novērtēt darba vides riska faktoru ietekmi uz veselību.			
		Rīkoties atbilstoši ugunsdrošības, elektrodrošības un civilās aizsardzības noteikumiem.			
		Izvēlēties videi draudzīgas tehnoloģijas un materiālus.			
		Sniegt pirmo palīdzību.			
		Rīkoties ārkārtas situācijā.			
			<u>Lietošanas līmenī:</u> Darba vides riska faktori. Darba apstākļi un cilvēka veselība kā dzīves kvalitātes nosacījums. Ergonomikas principi. Pirmās palīdzības sniegšanas paņēmieni. Rīcības ārkārtas situācijās pamatnostādnes.		
				Spēja sniegt pirmo palīdzību un rīkoties ārkārtas situācijās.	3. LKI
5.4.	Sadarboties ar pasūtītājiem un kolēģiem, ievērojot	Ievērot dizainera profesionālo ētiku, veicot darba pienākumus.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Sociālo attiecību dažādība.	Spēja sadarboties ar pasūtītājiem un kolēģiem, ievērojot vispārējās un	4. LKI

	vispārējās un profesionālās ētikas principus.	<p>Strādāt individuāli un komandā, ievērojot pozitīvas saskarsmes pamatprincipus.</p> <p>Efektīvi sadarboties dažādās vidēs.</p> <p>Kritiski un radoši domāt.</p> <p>Identificēt stresa rašanās cēloņus.</p> <p>Risināt konfliktsituācijas.</p> <p>Racionāli plānot savu laiku un darba pienākumus.</p> <p>Ievērot konfidencialitāti.</p>	<p>Sabiedrības sociālā un politiskā struktūra.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Vispārējā ētika. Dizaina nozares profesionālā ētika. Darbu secības plānošana. Pozitīvas saskarsmes paņēmieni. Laika plānošanas paņēmieni. Konflikta risināšanas stratēģijas.</p>	<p>profesionālās ētikas principus un pielietojot pozitīvas saskarsmes paņēmienus.</p>	
5.5.	Sazināties valsts valodā un vismaz vienā svešvalodā.	<p>Sazināties mutiski un rakstiski valsts valodā un vismaz vienā svešvalodā.</p> <p>Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz vienā svešvalodā.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Gramatikas un valodas funkcijas. Verbālās mijiedarbības veidi. Valodas stili un intonācijas iezīmes. Valodas un komunikācijas daudzveidība dažādos kontekstos.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Vārdu krājums. Starpkultūru mijiedarbība. Profesionālā terminoloģija valsts valodā un vienā svešvalodā.</p>	<p>Spēja sazināties mutiski un rakstiski valsts valodā un vismaz vienā svešvalodā, lietojot dizaina nozares profesionālo terminoloģiju.</p>	4. LKI
5.6.	Pielietot matemātikas un dabas zinību pamatprincipus profesionālajā darbībā.	<p>Veidot sakarības vides dizaina projekta izstrādes procesā vai veicot papildinājumus.</p> <p>Lietot matemātikas pamatprincipus un paņēmienus profesionālā darba uzdevumu veikšanai.</p> <p>Modelēt plānotā uzdevuma risinājuma gaitu, veidojot vides dizaina tehniskā projekta grafisko vizualizāciju.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Būvfizikas pamati.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Matemātikas metodes un instrumenti. Mērvienības un formas. Matemātiskā terminoloģija.</p>	<p>Spēja pielietot matemātikas un dabas zinības pamatprincipus, veicot profesionālos pienākumus.</p>	4. LKI

5.7.	Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.	Lietot datoru un viedās ierīces.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Normatīvie akti informācijas tehnoloģiju jomā. Datora un biroja tehnikas darbības principi. Lietojumprogrammas atbilstoši darba uzdevumam. <u>Lietošanas līmenī:</u> Datora darbības un lietošanas pamatprincipi. Biroja tehnikas lietošanas pamatprincipi. Lietojumprogrammas dokumentu sagatavošanā. Informācijas sistēmu drošība. Datoru drošības programmas. Speciālās grafiskās apstrādes datorprogrammas.	Spēja pārlicinoši un droši izvēlēties un lietot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, apstrādājot informāciju un aizpildot dokumentāciju.	4. LKI
		Mērķtiecīgi apstrādāt informāciju, izvēloties piemērotāko risinājumu.			
		Patstāvīgi atrast noteiktu informāciju interneta resursos, datu nesējos.			
		Sagatavot patstāvīgi dokumentus, izmantojot lietojumprogrammas.			
		Atbildīgi apmainīties ar informāciju.			
		Pārbaudīt drošības konfigurāciju ierīcēm un sistēmām, kuras izmanto profesionālajā darbībā.			
5.8.	Pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.	Novērtēt savu kompetenci un profesionālās darbības izaugsmes iespējas.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Profesionālās izaugsmes plānošana. Plānošanas un lēmumu pieņemšanas principi. <u>Izpratnes līmenī:</u> Profesionālās karjeras izaugsme un tās nozīme. Darbinieka motivēšanas un talantu attīstīšanas nozīme darba kvalitātes paaugstināšanā. <u>Lietošanas līmenī:</u> Mācīšanās stratēģijas. Pašvērtējuma principi.	Spēja plānot un pieņemt pamatotus lēmumus par savas karjeras plānošanu dizaina nozares profesionālajā jomā.	4. LKI
		Kritiski novērtēt jaunu informāciju.			
		Apgūt jaunu pieredzi atbilstoši dizaina nozares vajadzībām.			
		Piedalīties kvalifikācijas pilnveidošanas pasākumos.			

Vispārīga informācija

Profesijas standarta iesniedzējs	<p>Latvijas Darba devēju konfederācija.</p> <p>Profesiju standarta izstrādes grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Andra Irbīte – eksperte, Latvijas Universitāte, Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte, lektore; "A.E.K. design", īpašniece, dizainere; Latvijas dizaineru savienības biedre; – Andrejs Broks – eksperts, RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāte, Dizaina tehnoloģiju institūts, Dizaina un materiālu tehnoloģiju katedra, lektors; Latvijas Radošo savienību padome, valdes loceklis; Latvijas dizaineru savienības biedrs; – Nataļja Mītiņa – eksperte, SIA "Dizaina Studija Konceptija", dizainere; Latvijas dizaineru savienības biedre; – Armands Sidorovičs – eksperts, Rīgas Mākslas un mediju tehnikums, Vides dizaina nodaļa, profesionālās izglītības skolotājs; – Anita Grase – eksperte, SIA "Dizaina Ministrija", interjera dizainere; Latvijas dizaineru savienības biedre; – Jana Pulkstene – moderatore, Latvijas Darba devēju konfederācija; – Diāna Pulkstene – moderatora asistente, Latvijas Darba devēju konfederācija. <p>Metodiskais atbalsts:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dace Vīgante – Valsts izglītības satura centrs, projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai", vecākā eksperte satura izstrādes jautājumos.
Profesijas standarta ekspertu darba grupa	<p>→ Ilze Kupča – Kultūras ministrija, Latvijas Nacionālā kultūras centra Vizuālās mākslas izglītības eksperte;</p> <p>→ Dzintra Purviņa – Kultūras ministrija, Radošo industriju nodaļas referente, Latvijas Dizaina padomes locekle;</p> <p>→ Irēna Ansava – Profesionālās izglītības biedrība, izstāžu zāles "Arsenāls" Vizuālās komunikācijas speciāliste, Ogres tehnikuma pedagoģe;</p> <p>→ Līga Saleniece – ESF projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai", LDDK profesijas standartu izstrādes projekta vadītāja;</p> <p>→ Rita Jaurēna – VISC, Profesionālās izglītības departamenta, Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente.</p>
Profesijas standarta NEP atzinums	Nav.
Profesijas standarta saskaņošana PINTSA	21.11.2018.
Profesijas standarta iepriekš saskaņotās redakcijas	Nav.